

taget indledning og 17 af i alt 24 artikler til en traktat med atomforbud, foruden 2 ud af 3 annexer til traktaten.

Han rettede en opfordring til Sovjetunionen om at lægge al polemik til side og være med til at gøre arbejdet færdigt og til alle andre lande om at gøre deres indflydelse gældende til fordel for en verdensomfattende traktat under international kontrol.

Han gav en oversigt over drøftelserne vedrørende en indstilling af prøvesprængninger, som var begyndt i 1946 med et amerikansk tilbud, som Sovjetunionen havde afslået; det var en kendsgerning, at Genèvekonferencen var kommet et resultat nærmere end noget andet forhandlingsorgan i løbet af disse 15 års nedrustningsforhandlinger. Og dog var traktaten ikke blevet til noget. Sovjetunionen havde nægtet at drøfte kompromisforslag, fremsat af USA og Storbritannien, og Genève-forhandlingerne holdt stadigvæk pause — han håbede kun midlertidigt.

Det var en kendsgerning, at Sovjetunionen henviste til den internationale spænding, som den selv havde skabt, som argument for, at forholdene ikke var de rette for en overenskomst; men problemet om ophør med forsøg med atomvåben kunne udmærket løses forud for en almindelig nedrustningsaftale. Dette har Sovjetunionen selv flere gange erklæret.

Den almindelige debat i første komité om de to dagsordenspunkter var noget usædvanlig derved, at den tre gange blev afbrudt, for at komiteen kunne drøfte forelagte resolutionsforslag — først om 50 megatons bomben, dernæst om fortsættelse af moratoriet, og endelig om indgåelse af en aftale.

Dette blev fremhævet af El Salvadors repræsentant, da han foreslog afslutning på den almindelige debat og konstaterede, at der kun var to resolutionsforslag tilbage på komiteens bord — nemlig om at gøre Afrika til en atomfri zone og at undersøge muligheden af en konvention med forbud mod atomvåbens anvendelse.

Debatten var præget af Sovjetunionens beslutning om at gennemføre en ny serie forsøgsprængninger, hvorved det treårige frivillige moratorium var endt. Der gjorde

sig i denne situation to modsatte synspunkter gældende. Det vestlige var, at eftersom Sovjetunionen havde brudt den stiltiende aftale om atomstop, kunne man ikke mere stole på nogen frivillig indstilling af forsøgene; Sovjetunionen, som begrundede sin handling med truslen om vestlig aggression og beskyttelse af de kommunistiske landes sikkerhed, indtog den holdning, at standning af forsøgsprængningerne kun kunne opnås inden for rammerne af en overenskomst om almindelig og fuldstændig afrustning. Debatten og afstemningsresultaterne viste, at flertallet i komiteen mente, at et atomstop ikke kunne udsættes indtil der var afsluttet en overenskomst derom, og at en sådan aftale ikke skulle vente, indtil en almindelig nedrustningsoverenskomst kunne tilvejebringes.

I anledning af, at den indiske repræsentant på grundlag af amerikanske oplysninger omtalte de i Nevada gennemførte forsøg, svarede den amerikanske repræsentant bl. a., at disse forsøg havde fundet sted inden moratoriet, og han sagde, at de oplysninger, der af den indiske repræsentant var givet om det såkaldte Vela-projekt for underjordiske sprængninger, var „uordentlige“. Vela-projektet, som Sovjetunionen kendte, var et forskningsprojekt for konstatering af og identificering af kernevåbenforsøg, og det var i overensstemmelse med de formål, som Sovjetunionen, Storbritannien og De Forenede Stater var enedes om, d. v. s. forsøg med metoder til måling af sprængninger, der ikke kan konstateres ad seismisk vej. Projekt Vela havde intet at gøre med forsøg med og udvikling af atomvåben.

I øvrigt var debatten præget af dokumentation fra Genèvekonferencen.

Vedrørende resolutionsudkastet om en erklæring afgav den danske repræsentant (Hækkerup) inden afstemningen i komitéen stemmeforklaring. Han udtalte bl. a., at udkastet i mange henseender var i overensstemmelse med danske synspunkter, og den danske delegation respekterede i høj grad de tilgrundliggende motiver; der var imidlertid punkter, hvis form og formulering han, som den forelå, var uenig i, idet den ikke ganske var i overensstemmelse med pagtens ordlyd og dens ånd. De italienske ændringsforslag ville i høj grad forbedre